

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Informatieblad Participatie in de Omgevingswet

Wat regelt de wet?

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Vroegtijdig betrekken van de omgeving zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. Zo zorgt participatie voor meer draagvlak en betere besluiten. Dit kan tijdswinst opleveren. Participatie is maatwerk. Daarom schrijft de wet niet voor hoe de participatie moet plaatsvinden.

Wat regelt de wet?

In de Omgevingswet wordt onder een participatieve aanpak verstaan: 'het in een vroeg stadium betrekken van belanghebbenden (inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'.

De Omgevingswet bevat regels om participatie te borgen. In een kennisgeving moet de overheid bijvoorbeeld uitleggen hoe het participatietraject eruit komt te zien. Bij een besluit geldt een motiveringsplicht. Ook is in de wet een aanvraagvereiste voor participatie opgenomen. Dat geldt bij de aanvraag van een omgevingsvergunning.

In de tabel op de achterzijde van dit informatieblad vindt u meer informatie over de regels, geordend per instrument.

Ruimte voor maatwerk

Waar het gaat om de inrichting van de participatie, geeft de wet de vrijheid aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer om eigen keuzes te maken. De locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn immers elke keer anders. Ook het moment waarop participatie start, verschilt per keer.

Aan de slag met participatie

De website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl kan u helpen bij het vormgeven van participatie (beleid). Er staan ook vele praktijkvoorbeelden en handvatten. Denk bijvoorbeeld aan werkvormen voor een grote bijeenkomst met meerdere partijen, manieren om veelvoorkomende dilemma's uit de weg te ruimen of een aanpak voor het benaderen van laaggeletterden.

Regels over participatie

Instrument	Regels	Wie is verantwoordelijk voor het naleven van de participatieregels?	Waar staat het?
Omgevingsvisie	Motiveringsplicht*	Bevoegd gezag	Omgevingsbesluit (art. 10.7)
Programma	Motiveringsplicht*	Bevoegd gezag	Omgevingsbesluit (art. 10.8)
Omgevingsplan	Het bevoegd gezag geeft bij de kennisgeving van een omgevingsplan aan hoe de participatie wordt vormgegeven. Motiveringsplicht*	Bevoegd gezag	Omgevingsbesluit (art. 10.2, eerste lid) Omgevingsbesluit (art. 10.2 tweede lid)
Omgevingsverordering	Motiveringsplicht*	Bevoegd gezag	Omgevingsbesluit (art. 10.3 a)
Waterschapverordering	Motiveringsplicht*	Bevoegd gezag	Omgevingsbesluit (art. 10.3 b)
Projectbesluit	Het bevoegd gezag publiceert uiterlijk bij de start van de verkenning voor het projectbesluit een 'kennisgeving participatie'. In deze kennisgeving staat: - wie worden betrokken, waarover en wanneer - wat de rol is van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer - waar meer informatie beschikbaar komt Bij de verkenning mag iedereen mogelijke oplossingen aandragen voor de beschreven opgave. Degene die dit doet, kan het bevoegd gezag vragen om daarover advies te vragen aan een onafhankelijk deskundige. Zowel voor de voorkeursbeslissing als voor het projectbesluit geldt een motiveringsplicht. Het bevoegd gezag geeft hierbij aan hoe derden zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de verkenning. Daarbij wordt ingegaan op de aangedragen oplossingen en de uitgebrachte adviezen daarover.	Bevoegd gezag Als een ander dan het bevoegd gezag initiatiefnemer is, kan het participatietraject wel een gezamenlijke actie zijn. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer bepalen samen de rolverdeling, waarbij het bevoegd gezag uiteindelijk beslist. Het bevoegd gezag geeft in de kennisgeving participatie aan wat de rollen zijn van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer.	Omgevingswet (art. 5.47, 5.48 en 5.51) en Omgevingsbesluit (art. 5.3 en 5.5)
Omgevingsvergunning	De initiatiefnemer moet aangeven of en zo ja hoe hij aan participatie heeft gedaan, en wat de resultaten daarvan zijn. Het bevoegd gezag betreft deze informatie bij de integrale belangenafweging.	Initiatiefnemer	Omgevingswet (art. 16.55) Omgevingsregeling (art. 7.4)

* Het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding en wat de resultaten daarvan zijn. Gemeenten, provincies en waterschappen geven ook aan op welke wijze invulling is gegeven aan het eigen participatiebeleid.

Dit is een uitgave van het
**Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties**
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl
Januari 2021

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.